

TÀI LIỆU KHÓA HỌC ĐỘC QUYỀN

KHÓA BON SEASON 2026

STEP 1 | CHAPTER 0. KIẾN THỨC TIỀN ĐỀ TOÁN 12

Theme 2. Giới hạn của hàm số khi $x \rightarrow \infty$

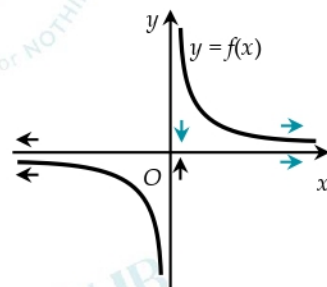
Xem bài giảng & thi online trên ngochuyenlb.edu.vn tại lớp:
STEP 1 | Nền tảng Toán 12 | 8 điểm

1. Giới hạn của hàm số khi $x \rightarrow \infty$

Cho đồ thị hàm số $y = f(x)$ như hình vẽ bên. Ta thấy

- Khi $x \rightarrow +\infty$ thì giá trị của $f(x)$ tiến dần đến 0.
- Khi $x \rightarrow -\infty$ thì giá trị của $f(x)$ tiến dần đến 0.

Ta có thể viết $\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) = 0$; $\lim_{x \rightarrow -\infty} f(x) = 0$.

- Khi giá trị của $f(x)$ tiến dần đến vô cùng lớn, giá trị của hàm số $f(x)$ tiến dần đến α thì ta viết:

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) = \alpha \Leftrightarrow \text{khi } x \rightarrow +\infty \text{ thì } f(x) \rightarrow \alpha$$

Ví dụ: $\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{1}{x} = 0$.

- Khi giá trị của x tiến đến vô cùng bé, giá trị của hàm số $f(x)$ tiến dần đến β thì ta viết

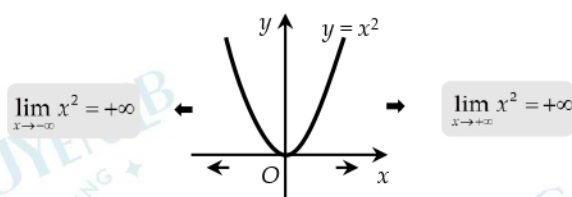
$$\lim_{x \rightarrow -\infty} f(x) = \beta \Leftrightarrow \text{khi } x \rightarrow -\infty \text{ thì } f(x) \rightarrow \beta$$

Ví dụ: $\lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{1}{x} = 0$.

- Trong trường hợp $x \rightarrow +\infty$ hoặc $x \rightarrow -\infty$ mà giá trị của $f(x)$ cũng tiến dần đến vô cực thì ta viết

$$\begin{aligned} \lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) &= +\infty; & \lim_{x \rightarrow -\infty} f(x) &= -\infty \\ \lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) &= -\infty; & \lim_{x \rightarrow -\infty} f(x) &= +\infty \end{aligned}$$

Ví dụ:

REMARK 1

Với c và k là các hằng số và k nguyên dương, ta luôn có

- $\lim_{x \rightarrow +\infty} c = c; \lim_{x \rightarrow -\infty} c = c.$
- $\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{c}{x^k} = 0; \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{c}{x^k} = 0.$
- $\lim_{x \rightarrow +\infty} x^k = +\infty$ với k nguyên dương; $\lim_{x \rightarrow -\infty} x^k = -\infty$ với k là số nguyên lẻ; $\lim_{x \rightarrow -\infty} x^k = +\infty$ với k là số nguyên chẵn.

REMARK 2

Tính chất về giới hạn của hàm số khi $x \rightarrow a$ trong **Theme 1** vẫn đúng khi $x \rightarrow +\infty$ hoặc $x \rightarrow -\infty$.

[Ví dụ] $\lim_{x \rightarrow +\infty} (-2x^2 + 3x + 5) = -\infty.$

$$\lim_{x \rightarrow -\infty} (2x^3 + 3x + 5) = -\infty.$$

$$\lim_{x \rightarrow -\infty} (2x^4 + 3x + 5) = +\infty.$$

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} 5 = 5.$$

REMARK 3

Quy tắc về giới hạn vô cực

- Quy tắc áp dụng cho cả $x \rightarrow a; x \rightarrow a^+; x \rightarrow a^-; x \rightarrow +\infty$ và $x \rightarrow -\infty$.
- Quy tắc áp dụng cho tích, thương hai hàm số khi một trong hai hàm có giới hạn vô cực.

(1) Quy tắc tìm giới hạn của một tích:

Cho $\lim_{x \rightarrow x_0} f(x) = \alpha \neq 0; \lim_{x \rightarrow x_0} g(x) = +\infty$ (hoặc $-\infty$)

$\lim_{x \rightarrow x_0} f(x)$	$\lim_{x \rightarrow x_0} g(x)$	$\lim_{x \rightarrow x_0} \{f(x) \cdot g(x)\}$
$\alpha > 0$	$+\infty$	$+\infty$
	$-\infty$	$-\infty$
$\alpha < 0$	$+\infty$	$-\infty$
	$-\infty$	$+\infty$

(2) Quy tắc tìm giới hạn của một thương:

$\lim_{x \rightarrow x_0} f(x)$	$\lim_{x \rightarrow x_0} g(x)$	Dấu của $g(x)$	$\lim_{x \rightarrow x_0} \frac{f(x)}{g(x)}$
α	$\pm\infty$	Tùy ý	0
$\alpha > 0$	0	+	$+\infty$
		-	$-\infty$
$\alpha < 0$	0	+	$-\infty$
		-	$+\infty$

[Ví dụ] Cho $\lim_{x \rightarrow -\infty} (x^3 - 2x) = \lim_{x \rightarrow -\infty} x^3 \left(1 - \frac{2}{x^2}\right)$ vì $\begin{cases} \lim_{x \rightarrow -\infty} x^3 = -\infty \\ \lim_{x \rightarrow -\infty} \left(1 - \frac{2}{x^2}\right) = 1 > 0 \end{cases}$ nên $\lim_{x \rightarrow -\infty} (x^3 - 2x) = -\infty.$

2. Giới hạn $\frac{\infty}{\infty}$

Phương pháp: Khi cả tử thức $f(x)$ và mẫu thức $g(x)$ đều là các hàm đa thức và $\lim_{x \rightarrow \infty} |f(x)| = \infty$; $\lim_{x \rightarrow \infty} |g(x)| = \infty$ thì

$\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{f(x)}{g(x)}$ thuộc dạng $\frac{\infty}{\infty}$.

Chia cả tử và mẫu cho lũy thừa có bậc cao nhất và sử dụng $\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{c}{x^n} = 0$ (c là hằng số) để giải quyết.

[Ví dụ]

$$(1) \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{2x^2 + x - 1}{x^3 - 3x + 1} = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{\frac{2x^2}{x^3} + \frac{x}{x^3} - \frac{1}{x^3}}{\frac{x^3}{x^3} - \frac{3x}{x^3} + \frac{1}{x^3}} = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{2 + \frac{1}{x} - \frac{1}{x^3}}{1 - \frac{3}{x} + \frac{1}{x^3}} = \frac{2 + 0 + 0}{1 + 0 + 0} = \frac{2}{1} = 2.$$

$$(2) \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{-x + 1}{2x^2 + x - 1} = \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{\frac{-x}{x^2} + \frac{1}{x^2}}{\frac{2x^2}{x^2} + \frac{x}{x^2} - \frac{1}{x^2}} = \frac{\frac{-1}{x} + \frac{1}{x^2}}{2 + \frac{1}{x} - \frac{1}{x^2}} = \frac{0 + 0}{2 + 0 + 0} = 0.$$

$$(3) \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{x^3 + 3x^2 + 2}{2x + 1} = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{1 + \frac{3}{x} + \frac{2}{x^3}}{\frac{2}{x^2} + \frac{1}{x^3}} = +\infty \quad \left(\begin{array}{l} \text{do} \left\{ \begin{array}{l} \lim_{x \rightarrow +\infty} \left(1 + \frac{3}{x} + \frac{2}{x^3} \right) = 1 \\ \lim_{x \rightarrow +\infty} \left(\frac{2}{x^2} + \frac{1}{x^3} \right) = 0 \end{array} \right. \end{array} \right)$$

REMARK

(quan trọng cho bài toán tiệm cận)

Từ ba ví dụ trên ta có với dạng $\frac{\infty}{\infty}$ mà cả tử thức và mẫu thức đều là đa thức thì

(1) Khi (bậc của tử thức) = (bậc của mẫu thức) thì giới hạn = (hệ số cao nhất của tử thức) / (hệ số bậc cao nhất của mẫu thức).

(2) Khi (bậc của tử thức) > (bậc của mẫu thức) thì giới hạn = 0.

(3) Khi (bậc của tử thức) < (bậc của mẫu thức) thì giới hạn tiến tới vô cực ($-\infty$ hoặc $+\infty$)

Ví dụ 1 Tìm các giới hạn sau:

$$(1) \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{x^3 - 3x + 1}{5 - 2x}; \quad (2) \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{1 - 3x^2 - x^3}{4x^2 + 1}; \quad (3) \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{3x^2 - 2x + 1}{2x^2 - x + 5}; \quad (4) \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{x + 1}{2x^2 - x + 1};$$

Ví dụ 2 Giới hạn $\lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{\sqrt{4x^2 - x + 1}}{x + 1}$ bằng

A. 2

B. -2.

C. 1

D. -1.

Ví dụ 3 Tìm giới hạn:

$$(1) \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{\sqrt{x^2 + 1} + x}{x + 1}; \quad (2) \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{\sqrt{x^2 - x} - \sqrt{4x^2 + 1}}{2x + 3}.$$

Ví dụ 4 Cho $\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{ax^2 + bx + 3}{cx^3 + 3x + 2} = 2$; biết $a, b, c \in \mathbb{R}$. Tính $a + b + c$?

Bài tập rèn luyện thêm

Tìm các giới hạn:

$$(1) \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{x^2 + x + 1}{2x^3 + 2x + 5};$$

$$(2) \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{2x^2 + 1}{x^3 - 3x^2 + 2};$$

$$(3) \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{\sqrt[3]{x^2 - x + 1}}{5x^2 - 1};$$

$$(4) \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{\sqrt{x^2 - x + 1}}{2x + 1};$$

$$(5) \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{\sqrt[3]{x^3 - 1}}{\sqrt{2x^2 + 1}};$$

$$(6) \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{\sqrt[3]{x^6 + x^4 + x^2 + 1}}{\sqrt{2x^2 + 1}};$$

$$(7) \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{x - \sqrt{2x^2 + 1}}{2x + 3\sqrt{x^2 + 1}};$$

$$(8) \lim_{x \rightarrow +\infty} \sqrt{\frac{x^3 + 1}{2x^3 + 5}}.$$

3. Giới hạn dạng $\infty - \infty$

Bài toán: $\lim_{x \rightarrow x_0} [f(x) - g(x)]$ khi $\lim_{x \rightarrow x_0} f(x) = +\infty$ và $\lim_{x \rightarrow x_0} g(x) = +\infty$

hoặc $\lim_{x \rightarrow x_0} [f(x) + g(x)]$ khi $\lim_{x \rightarrow x_0} f(x) = +\infty$ và $\lim_{x \rightarrow x_0} g(x) = -\infty$.

Phương pháp: Nhân hoặc chia với biểu thức liên hợp (nếu có sẵn) hoặc quy đồng đưa về cùng một phân thức (nếu chứa nhiều phân thức)

$$\text{Cụ thể } \infty - \infty \xrightarrow{\text{nhân liên hợp}} \frac{\infty}{\infty}$$

[Ví dụ]

$$(1) \lim_{x \rightarrow +\infty} (\sqrt{x^2 + 2x} - x) = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{(x^2 + 2x) - x^2}{\sqrt{x^2 + 2x} + x} = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{2x}{\sqrt{x^2 + 2x} + x} = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{2}{\sqrt{1 + \frac{2}{x}} + 1} = \frac{2}{\sqrt{1 + 0} + 1} = 1$$

$$(2) \lim_{x \rightarrow +\infty} (\sqrt{x+1} - \sqrt{x}) = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{x+1-x}{\sqrt{x+1} + \sqrt{x}} = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{1}{\sqrt{x+1} + \sqrt{x}} = 0$$

$$(3) \lim_{x \rightarrow -\infty} (\sqrt{x^2 + x + 1} + x) = \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{x^2 + x + 1 - x^2}{\sqrt{x^2 + x + 1} - x} = \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{x + 1}{\sqrt{x^2 + x + 1} - x} \rightarrow \frac{\infty}{\infty}$$

REMARK 1

Trong ví dụ 3 mặc dù hàm $\sqrt{x^2 + x + 1} + x$ là tổng hai hàm nhưng $\lim_{x \rightarrow -\infty} \sqrt{x^2 + x + 1} = +\infty$; $\lim_{x \rightarrow -\infty} x = -\infty$ nên vẫn là

$$\text{dạng } \infty - \infty \xrightarrow{\text{nhân liên hợp}} \frac{\infty}{\infty}.$$

REMARK 2 Nhầm lẫn giữa dạng $\infty - \infty$ và $\frac{\infty}{\infty}$.

Giới hạn dạng $\infty - \infty$ chỉ áp dụng khi hệ số bậc cao nhất của $u(x)$ và $v(x)$ (trong $\sqrt{u(x)} - \sqrt{v(x)}$) bằng nhau.

Nếu hệ số bậc cao nhất của $u(x)$ và $v(x)$ (trong $\sqrt{u(x)} - \sqrt{v(x)}$) không bằng nhau thì làm kiểu $\frac{\infty}{\infty}$.

Ví dụ 1 Tìm các giới hạn

(1) $\lim_{x \rightarrow +\infty} (\sqrt{x+3} - \sqrt{x});$

(2) $\lim_{x \rightarrow +\infty} \left(\frac{4}{\sqrt{x+2} - \sqrt{x-2}} \right);$

(3) $\lim_{x \rightarrow -\infty} (\sqrt{x^2 - 3x} + x);$

(4) $\lim_{x \rightarrow +\infty} (2x - \sqrt{4x^2 + 2x - 1}).$

Ví dụ 2 Giá trị $A = \lim_{x \rightarrow -\infty} (\sqrt{x^2 + 4x + 5} + x)$ bằng

A. 1.

B. $+\infty$.

C. 2.

D. -2.

Ví dụ 3 Cho $\lim_{x \rightarrow +\infty} (\sqrt{x^2 + ax} - x) = 8$. Tìm số thực a .

Bài tập rèn luyện thêm

Tìm các giới hạn sau:

(1) $\lim_{x \rightarrow -\infty} (\sqrt{x^2 + 4x + 1} + x);$

(3) $\lim_{x \rightarrow -\infty} (\sqrt{x^2 + x} - x);$

(5) $\lim_{x \rightarrow -\infty} (\sqrt{x^2 + 2x} - \sqrt{x^2 - 1});$

(7) $\lim_{x \rightarrow +\infty} \left\{ \frac{1}{x+1} \cdot (\sqrt{x^2 + 2x} - x) \right\};$

(2) $\lim_{x \rightarrow +\infty} (\sqrt{x^2 - 4x + 2} - x);$

(4) $\lim_{x \rightarrow -\infty} (\sqrt{4x^2 + x} + 2x);$

(6) $\lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{\sqrt{4x^2 + x - 2} + x}{3x - 1};$

(8) $\lim_{x \rightarrow +\infty} (\sqrt{x^2 + 3x} - \sqrt{x^2 - 3x});$